

Kampklar kvartett

FOTO: KJELL OLUFSEN

Nyvalgte ledere: Fagforbundet har avholdt yrkesfaglige landskonferanser og valgt nye ledere og styremedlemmer for seksjonene. Stein Gulbrandsen, Raymond Turøy, Mette Henriksen Aas og Britt Silseth gleder seg til å ta fatt på fire år med yrkesfaglig jobbing.

Side 4-5

Nytt ungdomsutvalg

Fagforbundet Ungdom har fått ny leder, ny nestleder og mange nye medlemmer i det sentrale ungdomsutvalget.

Side 2

Pensjonsseier

Fra neste år kan pensjonister i kommunesektoren jobbe så mye de vil samtidig som de tar ut full pensjon.

Side 3

Bakholdsangrep fra TV2

I valgkampen ville TV2 sette eldreomsorg på dagsorden, men i stedet for å drive journalistikk endte de med selv å bli en politisk aktør i den viktige partilederdebatte.

Side 8

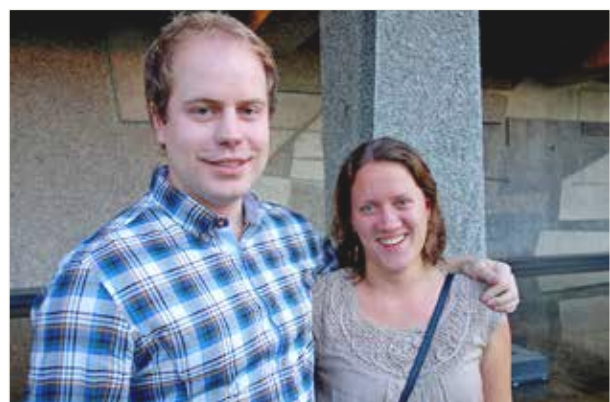

FOTO: KJELL OLUFSEN

ILL.FOTO

ILL. SKJERMDUMP – TV2 SUMO

Yrkesfag og kompetanseutvikling

– Det er de som trenger det mest, som får minst faglig påfyll i kommune-Norge. Det viser en Fafo-rapport bestilt av Fagforbundet.

Rapporten tar for seg tilrettelegging for læring blant ansatte med utdanning på grunnskole- og videregående skoles nivå.

– For Fagforbundet er det viktig å underbygge og fremme arbeidstakerorganisasjonenes rolle i forbindelse med tilrettelegging for kompetanseheving, sier rådgiver Kristine Hansen i sektorpolitisk enhet.

Rapporten er omfattende og beskriver både læringsdeltakelse, kompetanseplaner, kartlegging og uformell og formell læring. Den ble lagt fram på landskonferansene til seksjonene i Fagforbundet i september. Oppdraget fikk Fafo-forskerne Torgeir Nyen, Tove Asphøy og Heidi Nicolaisen av Fagforbundet, ved seksjonene og sektorpolitisk enhet.

Grunnlaget for konklusjonen er gjort gjennom intervju av ledere og tillitsvalgte innenfor pleie og omsorg, barnehage, vaktmestertjeneste og kontorlag.

– På den måten har vi nådd medlemmer, tillitsvalgte og yrkesgrupper i alle fire seksjonen, sier Hansen.

Ulik satsing

Fra hver av de fire seksjonene er det beskrevet et case. For pleie og omsorg og barnehage er det store statlige satsinger på kompetanseutvikling, i tillegg til de mulighetene som finnes lokalt. Slike satsinger finnes ikke for kontorlag og for vaktmestere, så der foregår mye læring på arbeidsplassene. Det fører til at det blir et gap mellom dem som får tilbud om formell og dem som får tilbud om uformell kompetanseheving.

Rapport: Kristine Hansen tror tillitsvalgte kan bidra til at det utvikles nye kompetansetilbud til medlemmene.

– Rapporten bekrefter, slik Fagforbundet ofte har påvist, at de ansatte lærer mye av hverandre. Kollega-læring er utbredt, men ikke alltid verdsatt på en god måte, sier Hansen. Hun mener det er en utfordring å gi ansatte både økonomisk og statusmessig uttelling for læring.

Tillitsvalgte må med

Forskerne fant at tillitsvalgte er lite involvert i spørsmål om kompetanseutvikling. Det er oftest de ansatte selv, eller ledere, som tar initiativ.

– De tillitsvalgte kan bli pådrivere i kompetansespørsmål, mener Kristine Hansen.

Tillitsvalgte på arbeidsplassen, i seksjonene og i fagforeninga har tilgang til viktig informasjon om medlemmenes behov for kompetanse, og de sitter i nøkkelposisjoner når stillinger lysnes ut. Til-

litsvalgte må kunne spørre seg om kommunen kanskje allerede har den kompetansen de trenger, bare de gir egne ansatte mulighet til å oppkvalifisere seg.

– For tillitsvalgte er det særlig interessant å studere hva rapporten sier om i hvilken grad og hvordan Fagforbundet kan påvirke tilrettelegging for læring i kommunene, sier Hansen. Viktige spørsmål å stille seg er: Påvirker Fagforbundet medlemmenes interesse for kompetansespørsmål? Er de tillitsvalgte med på å utvikle nye tilbud for medlemmene på arbeidsplassene eller i kommunen?

– Rapporten viser eksempler på at de tillitsvalgte har spilt en avgjørende rolle for at ansatte har fått mulighet til å ta fagbrev gjennom jobben. Så mulighetene ligger der, fastslår Kristine Hansen.

RANDI TEVIK

Saken om lønn og pensjon er løst

Alderspensionister i kommunesektoren kan jobbe samtidig som de tar ut pensjon, også etter 2013. Kommunale pensjonister kan jobbe så mye de vil til en timelønn på 175 kroner.

Dette er klart etter at det har pågått forhandlinger om dette i flere uker. Bakgrunnen for saken er en dom i arbeidsretten som ga yrkesaktive rett til pensjon fra første arbeidede time. Det skapte problemer for alderspensjonistene, som dermed ikke kunne jobbe inntil 14 timer per uke, samtidig som de tok ut full alderspensjon.

Varig løsning

LO-kommune og Fagforbundet fikk raskt en midlertidig løsning ut 2013 som gikk u istvilkår. Avtalen gjelder med virkning fra 1. oktober 2013. Dagens overgangsordning gjelder fortsatt ut året. Det er viktig å vite at ordningen ikke gjelder AFP-pensjonister.

– Det er ikke gjort endringer i AFP-ordningen i offentlig sektor og reglene er de samme nå som før, altså at man ikke kan tjene over 15000 i året, uten at AFP-pensjonen reduseres.

Timelønn er kr 175,-. Utover dette omfattes alderspensjonistene av hovedtariffavtalens øvrige bestemmelser. Det skal blant annet utbetales lørdags- og søndagstillegg, helge og høytidstillegg og kvelds- og nattillegg slik det framgår av kapittel 1, § 5 i Hovedtariffavtalen.

Kan tjene mer på ny løsning

– Vi er fornøyde med denne avtalen. Den

I mål: De feste kan være fornøyde med resultatet av forhandlingene, sier leder i LO Kommune, Klemet Rønning-Aaby

er bedre enn dagens ordning for de fleste, siden det ikke lenger er noe begrensning på hvor mye man kan jobbe. Den faste timelønna på 175 kroner per time er omtrent som ufaglærte med full ansiennitet i kommunene har i dag.

Når man så får ordinære kvelds-, nattillegg, lørdag-/søndagstillegg, samt helge- og høytidstillegg, oppå denne timelønna, samt at dagens begrensning på 14 t pr uke bortfaller, tror jeg de fleste vil

være fornøyd. Dette sier Klemet Rønning-Aaby som har deltatt i forhandlingene for LO-kommune.

Gjelder kommunene

– Vi har gjort denne avtalen med KS og i første omgang gjelder den for de ansatte i KS-området. Det er tilnærmet samme ordning som de statsansatte har, men foreløpig vil den ikke gjelde i sykehuse- ne, forteller Rønning-Aaby som legger til at Fagforbundet og de andre arbeidstakerorganisasjonene vil ta opp saken med arbeidsgiverforeningen Spekter om en tilsvarende løsning for sykehusene.

Han legger til at ordningen vil bli dårligere enn dagens ordning for dem som har en høy timelønn og lav stillingsbrøk. Det er nok litt av årsaken til at en arbeidstakersammenslutning, Akademikerne ikke har undertegnet protokollen ennå.

Personer som er engasjert etter denne bestemmelsen, beholder pensjonen uforandret og skal ikke meldes inn i pensjonsordningen (TPO).

GEIRMUND JOR

Hva mener du er den største yrkesfaglige utfordringa for din seksjon framover?

Asbjørn Kråkevik, SST Hordaland, seksjonsleder SST Odda

Jeg tror den viktigste utfordringen blir kampen mot privatisering. Jeg syns ikke vår felles velferd bør åpnes for spekulasjon og profitt. Områder som skole, helse, oppvekst og omsorg er for viktig. Det bør tas hånd om av det offentlige

Sylvia Ulstein, styremedlem SKKO Møre og Romsdal

– Det første jeg tenker på, er at vi må sørge for nok lærlingplasser. Det er viktig å få det lovfesta. Når det gjelder mitt eget felt, som er kirke, må det være kompetansekartlegging. Det er mye potetarbeid i kirka, og det er viktig å få kartlagt hva du kan.

Knut Ivar Egset, Hjelpepleier, Molde i Møre og Romsdal

– Det haster med å få helsefagarbeidere inn igjen på sykehuse- ne. På sykehuset i Molde er det snart ikke noen helsefagarbeidere igjen. Og nå må vi ta grep – mens det fremdeles er igjen helsefagarbeidere til å lære opp nye medarbeidere.

Aud Irene Strandvik, nesteleder SKA Hedmark, leder og HTV i Tynset kommune

Tilrettelegge for at ansatte med lang relakompetanse får tatt fagbrev, og videreutvikle systemer for realkompetansevurdering og belønning. I tillegg er verving alltid en utfordring og derfor må vi bli flinkere til å vise bredden i den yrkesfaglige satsinga i SKA. Vi må ivareta alle og det er ikke lett når bredden er som den er.

Spar regnskogen

Får du OSS e-post-nyhetsbrev, kan du reservere deg mot å få papirutgaven. Fyll ut medlemsnummer og navn for bare å få nyhetsbrev på epost og lese OSS på nett:

<http://oss.fagforbundet.no/om>

Frisk satsing på helse- og sosialyrkene

Det nyvalgte styret i Seksjon helse og sosial står foran fire år med ferske og gamle utfordringer. Avtropende leder Kjellfrid T. Blakstad mener regjeringsskiftet gjør at det nå blir enda flere kamper som må tas.

Det er imidlertid ikke de kommende slagene som Blakstad trekker fram når hun legger fram de yrkespolitiske sakene for Seksjon helse og sosial.

Jobb gir mening

– Flertallet av de ansatte i helse- og sosialsektoren trives på jobb, til tross for hverdagsutfordringene. Vi har en unik nærhet til pasientene. Medlemmer forteller om gode kolleger og jobber som gir mening, sier Blakstad.

– Vi skal trekke fram de positive eksemplene – og snakke opp sektoren. Vi må kjenne på gleden av kunne utfolde oss som fagpersoner, som medmennesker og som gode kolleger.

Det blir umulig å liste opp alle oppgavene som venter i årene som kommer, men Blakstad ønsker selv å trekke fram ressursmangel som et fokusområde.

– Vi ser alt for ofte at brukere og pasienter ikke får et godt nok tjenestetilbud. Det gjelder for eksempel den kommunale barnevernstjenesten. Det svekker

Kjemper for hel stilling: Det nye styret i SHS: Styremedlemmer Merethe Krogstad Hoel, Kurt Rønning, Karianne Sten Solheim, Helge Sporsheim, leder Raymond Turøy og nestleder Sissel M Skoghaug.

barnas trygghet og det gir de ansatte dårlig samvittighet og følelsen av ikke å strekke til. Det er vondt ikke å kunne gjøre det man selv mener er nødvendig.

Må bli flere

Rekruttering er et annet satsingsområde. Blakstad har klar beskjed til nyvalgt seksjonsleder, Raymond Turøy:

– Skal vi klare å rekruttere til sektoren,

må vi sørge for bedre arbeidsforhold og økt status for yrkesgruppene. Ikke minst må vi kjempe fram at de som vil jobbe i hel fast stilling, får mulighet til det.

Enkelte må jobbe så lenge som ti år i et helse- og sosialyrke før de får full stilling. Blakstad understreker at det er uakseptabelt – siden sektoren trenger titusenvis av nye ansatte i årene som kommer.

Hun mener det bør satses på rekruttering av både ungdom og voksne. Det har aldri vært så få voksne som tar helsefagutdanning som nå, men det er et stort potensiale. Løsningen er ifølge Blakstad å legge til rette for gode voksenopplæringstiltak.

JAN TORE SKJELBEKR

Klare til kamp mot konkurranseutsetting

– Konkurransenutsetting og anbud er den største trusselen mot våre medlemmers lønns og arbeidsvilkår. Vi skal kjempe enda hardere mot dette, sa Stein Gulbrandsen da han takket for ny tillit som leder for Seksjon samferdsel og teknisk.

Landskonferansen valgte også nytt styre. Nye i styret er Rita Nilssen fra Nordland og Trond Evertsen fra Troms. Ingunn Jacobsen, Per Jarle Valvatne, Svein Morten Sørensen og Inger Hanssen fikk også fornyet tillit.

Kvalitet

Landskonferansen vedtok en uttalelse der de pekte på viktige forutsetninger for å skape tjenester av god kvalitet. Den viktigste forutsetningen er at offentlige tjenester utføres av ansatte i hele stillinger med gode og trygge ansettelsesforhold. Mennesker motiveres av å delta i planlegging og evaluering av egen aktivitet. Tjenesteyting av høy kvalitet kjennetegnes av trygge medarbeidere som selv tar ansvar for å utvikle arbeidsforhold og arbeidsmiljø i takt med omgivelser som endrer seg. Det er en direkte sammenheng mellom kvaliteten på utførte tjenester og det arbeidsmiljøet og de arbeidsforholdene de ansatte lever under til daglig, mener landskonferansen i SST.

Kompetanse i søkelyset

Årets landskonferanse hadde kompetanse som ett av de viktigste emnene. Noe av bakgrunnen var en rapport som Fagforbundet har bedt FAFO om å gjennomføre. Forskerne Tove Mogstad Aspøy og Heidi Nicolaisen og Torgeir Nyen har laget rapporten Voksnes læring. Rapporten har

sett på fire ulike grupper arbeidstakere, ansatte i helse og omsorg, barnehageansatte, vaktmestere og kontoransatte.

Gulbrandsen lovte å jobbe mer for at tillitsvalgte i Fagforbundet skal sette kompetanseutvikling på dagsorden.

– Vi må sørge for at medlemmene våre får kompetansegivende kurs som kan dokumenteres.

De tillitsvalgte ute må følge nøye med i tilsettingsprosessene. Det er viktig å vurdere realkompetanse. Kan hende er

det minst like lurt å investere i kunnskapsene til de som allerede er i jobb, heller enn å gå ut å søke etter nye medarbeidere med kompetansen man mangler. Det er viktig at de tillitsvalgte vurderer hvilke formelle krav som skal settes til en stilling som skal utlyses uavhengig av arbeidsgivers ønsker når de deltar i tilsettingsprosesser, sa Gulbrandsen.

GEIRMUND JOR

Klare til å ta fatt: Det nye SST-styret er Ingunn Reistad Jacobsen, Rita Nilssen, Per Jarle Valvatne, Trond Evertsen, Stein Gulbrandsen, Svein Morten Sørensen og Inger Hanssen.

Gjøre de store

– Nå skal vi ta oss tid til å se inn i gjøret. Mette Henriksen Aas da hun åpnet. Hun ble gjenvalgt som leder til en

– Den aller viktigste oppgaven til landskonferansen, er å legge de store linjene på en slik måte at de tillitsvalgte får en felles forståelse av våre felles arbeidsoppgaver den neste perioden – uavhengig av om en jobber på lokal- eller fylkesnivå, sier Henriksen Aas. Det mener hun de har klart på en bra måte.

9 000 nye medlemmer

Rundt hundre seksjonstillitsvalgte var samla på Gardermoen, fra yrkesområder som i sannhet spenner fra vugge til grav. De fikk høre at SKKO har vokst med nærmere 9 000 yrkesaktive medlemmer de siste fire årene. Og inni glasskula ligger nøkkelordene folkehelse, kompetanse, tverrfaglig samarbeid og et godt arbeidsmiljø. Flere store utfordringer ble tatt opp på tallerstolen.

– Den største omveltningen vi står ovenfor, er innenfor kirkeområdet, og det vil få stor betydning for medlemmene i denne sektoren. Nå har jeg i første rekke tatt initiativ til et møte

fra hele landet møttes på Gardermoen for å vedta handlingsprogram og satsingsområder.

Trygg jobb og kompetanseheving

– Fagforbundet er et forbund for alle, understreket avtroppende leder i Seksjon kontor og administrasjon, Gerd Eva Volden da hun takket for seg etter ti år som seksjonsleder.

Det er en presisering som henspiller på seksjonens anerkjennelse av både real- og formalkompetanse blant seksjonens medlemmer.

Det var kompetanseheving, utdanning, oppgavefordeling og gode arbeidsplasser som var gjennomgangstema på landskonferansen i Seksjon kontor og administrasjon. Hovedlinjene for seksjonens arbeid 2013 til 2017 er vedtatt. Den yrkesfaglige politikken er delt i fire, og dekker yrkesfaglig arbeid generelt, videregående utdanning, fagskole og høyskole- og universitetsutdanning.

Debatt i fylkene

Det har vært en god prosess i fylkene og innkomne forslag til hovedlinjene er grundig behandlet i styret. Gjennom gode debatter er grunnlaget for seksjonsarbeidet forankra både lokalt og sentralt. At Fagforbundet og seksjonene også står foran nye politiske utfordringer med ny regjering endrer ikke den yrkesfaglige retningen.

– Det kan hende at vi bare må trå til ennå mer for å hjelpe medlemmene og ved å demme opp for en politikk som gir større uforutsigbarhet, sa avtroppende leder, Gerd Eva Volden, som frykter økt privatisering, mindre penger til kommunal sektor og press på arbeidsmiljøloven.

Aktuelle uttalelser

Landskonferansen vedtok tre uttalelser

Nytt SKA-styre: Foran fra venstre: Trond Finstad (nestleder), Britt Silseth (leder), Ørjan Myrmel, Else Annie Hansen, Janne Karlsen (1.vara), Mette Johanne Asmyhr og Jorunn Tisjø.

FOTO: KJELL OLUFSEN

som gjenspeiler utfordringene medlemmene har; «Kompetanse for en bærekraftig offentlig sektor», «Oppgavefordeling i helsevesenet på ville veier» og «Trygg på jobb i NAV» uttrykker de sentrale utfordringene de fleste av SKA sine medlemmer er opptatt av.

Spennende valg

Det ble kampvotering om ledervervet i Seksjonen kontor og administrasjon. En enstemmig valgkomite hadde innstilt Venke Anny Nes, men Møre og Romsdal foreslo Britt Silseth. Silseth vant med 52 stemmer mot, som fikk 51 stemmer. Etter valget valgte gikk Venke Anny Nes opp på talerstolen og trakk seg fra seksjonsstyret. Den nye seksjonslederen, Britt Silseth, har bakgrunn som helsesekretær og er seksjonsleder for Fagforbundet

i Møre og Romsdal. Hun har også ledet og vært frikjøpt til den sentrale vervegruppa for sykehusene. I tillegg leder hun faggruppa for kontoransatte. Silseth blir etter landsmøtet en del av Fagforbundets arbeidsutvalg.

Den andre uttalelsen handler om det nye skillet mellom staten og Den norske kirke, samt endringer i offentlig gravferdsforvaltning, og hvilke konsekvenser det har for alle ansatte.

I tillegg krever Fagforbundet Seksjon kirke, kultur og oppvekst mulighet for alle til livslang læring. Det må legges til rette for at alle kan delta, uavhengig av økonomi.

RANDI TEVIK

re linjene forståelig

glasskula, sa seksjonsleder
at SKKOs landskonferanse.
n ny fireårsperiode.

med LO og MFO, for først å identifisere problemene som vil komme.

Mer kompetanse

Et annet tema som ble tatt opp, er viktigheten av å øke kunnskapen om barne- og ungdomsarbeiderens kompetanse, og se til at den blir brukt.

– Vi er i en prosess hele tiden og utvikler oss som seksjonstillitsvalgte. Nå får vi en viktig rolle som tilretteleggere og motivatører for at medlemmene tilegner seg mer kompetanse. Det er slik vi må møte det stadig økende presset og kravene om mer formalkompetanse, sier Henriksen Aas, og understreker at dette bare er noen eksempler på hva som ble tatt opp og vil bli fokusert på de neste fire årene.

Tre uttalelser

Tre uttalelser ble også vedtatt av landskonferansen, den første om å styrke det lokale kulturlivet, som er den kulturelle grunnmuren:

Både bibliotek, kulturskole og fritidsklubber er blitt systematisk underpriori-

Blid gjeng: Øverst: gjenvolgt styremedlem Ronny Bekken Larsen, nytt styremedlem Per Arne Skjeldestad, nytt styremedlem Anne Grethe Reinertsen. Nederst: gjenvolgt styremedlem Inger Strand, ny nestleder May-Britt Sundal og gjenvolgt leder Mette Henriksen Aas.

tert og nærmest «glemt» i Regjeringens kulturløft 1 og 2.

Den andre uttalelsen handler om det nye skillet mellom staten og den norske kirke, samt endringer i offentlig gravferdsordning, og hvilke konsekvenser det har for alle ansatte.

I tillegg krever Fagforbundet Seksjon kirke, kultur og oppvekst mulighet for alle til livslang læring. Det må legges til rette for at alle kan delta, uavhengig av økonomi.

ELLISIV SOLSKINNSBAKK

Tips til

budsjettarbeid 2014

Høst er ikke bare tid for soppturer og jakt, men også for den årlige budsjettprosessen.

Dermed er det på tide at tillitsvalgte og fagforeningene våre setter fokus på høstens budsjettprosess. Men hvordan bør tillitsvalgte og fagforeningene organisere arbeidet med budsjettprosessen?

For det første er det viktig at fagforening og hovedtillitsvalgte motiverer de plasstillitsvalgte til å delta i drøftinger med sine enhetsledere. Det er viktig at plasstillitsvalgte benytter sin kunnskap om driften av den enkelte virksomhet/avdeling. Den kan brukes til å komme med innspill til budsjettet, som for eksempel: Få styrket grunnbemanning (eventuelt med å spare penger på vikarbruk). Her kan det være nyttig å få fram faktiske tall på hvor mye kroner man har brukt på vikarer, overtid, innkjøp av eksterne vikarer – gjerne sett i kontrast til hvor mye som er brukt til fast lønn.

Bruk din kunnskap – se konsekvenser

Tillitsvalgte bør påpeke mulige positive og negative konsekvenser ved nytt budsjettforslag. Dere som står nær tjenestene er ofte de beste til å se mulige konsekvenser. Kom også med innspill til andre forhold som vil styrke driften, som bedre rutiner, bedre organisering av arbeidet, hvordan styrke kvalitet, redusere sykefravær/arbeidsmiljøproblemer med mer.

Innspillene fra plasstillitsvalgte formidles til hovedtillitsvalgte (HTV). Det kan være nyttig og lærerikt om HTV innkaller alle plasstillitsvalgte til en samling i god tid før budsjettet skal vedtas, hvor innspill og overordna retningslinjer til budsjettet fra ledelsen diskuteres.

Kontaktpunkter – politikere, styrerepresentanter, ledelse

Ofta kan det være lurt at fagforeninger tar kontakt med beslutningstakere som sentrale politikere/partigrupper i budsjettprosessen. I mange virksomheter som for eksempel helseforetakene har Fagforbundet også valgt styrerepresentanter som vedtar budsjettene. Disse vil være et naturlig kontaktpunkt.

For kommuner bør denne kontakten tas etter at rådmannen har lagt frem sitt forslag til formannskapet. NB! Formannskapet kan endre betydelig på rådmannens forslag – og det er formannskapetets innstilling som går til behandling i kommunestyret.

Fagforening bør så tidlig som mulig skaffe seg informasjon om budsjettinnstillingen for å avklare om det ligger forslag som har negative konsekvenser for brukere og/eller ansatte. Det er lurt å etablere allianser med andre fagforeninger, samt drive aktivt påvirkningsarbeid, gjerne med innspill til lokalpressa.

Bistand for å få budsjettet i land!

Hvis budsjettforslaget dreier seg om store nedbemanninger (oppsigelser) eller konkurranseutsetting, kan det være nyttig å be om bistand fra kompetansesenteret ditt og eventuelt omstillingsenheten i Fagforbundet.

Spesielt i budsjett – og økonomispørsmål kan den enkelte fagforening ta direkte kontakt med Bjørn Rudaa i omstillingsenheten i forbindelse med budsjett 2014, for alle typer virksomheter.

Problemstillingene kan beskrives kort og stikkordmessig per mail til: Bjorn.kristian.rudaa@fagforbundet.no.

BJØRN KRISTIAN RUDAA

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENSVOLD

JAN DAVIDSEN
leder i Fagforbundet

KOMMENTAREN

Vaktbikkja Fagforbundet

Stortingsvalget 2013 er over. Over hele landet sto tillitsvalgte og medlemmer i Fagforbundet på i valgkampen. Vi var synlige på arbeidsplassene, i avisene og på steder hvor folk samles. Budskapet var klart: Bruk stemmeretten for fellesskap, velferd og et trygt arbeidsliv. Dessverre vant partier som ikke har verken arbeidstakernes rettigheter eller en rettferdig fordeling som mål. Vi får det blå samfunnet vi ikke ønsket oss - og betydningen av en sterk fagbevegelse blir enda viktigere. Fagforbundet må være stort og samlet for å kunne fortsette arbeidet for et likestilt samfunn og arbeidsliv.

Det aller viktigste for Fagforbundet er å sikre medlemmenes rettigheter i arbeidslivet. Vi vet at det blir tøft med de blå i regjering. Arbeidsgiverne var raskt ute med å fremme krav til de nye regjeringspartiene. Vi må ha mer fleksibilitet, sier de. Den viktigste endringen NHO-sjef Kristin Skogen Lund ønsker seg, er mer gjennomsnittsberegning av arbeidstida. Det betyr at man i perioder kan jobbe lengre dager uten overtidsbetaling og til gjengjeld få mer fritid i andre perioder. Arbeidsmiljøloven, en vernelov for arbeidstakere, står i fare for å endres og tilpasses arbeidsgiverne. Vi forbereder oss på nye kamper for retten til faste, hele stillinger, for arbeidstidsordninger som ivaretar helse, og for uttelling i lønn for overtid og ubekvem arbeidstid.

I valgkampen kom det ikke godt nok fram at de blå partiene ikke står på arbeidstakernes side. Vi forsøkte gjennom eksempler å vise hvor-

dan arbeidslivet er i blå kommuner rundt om i landet. Veldig mange stemplet dette som skremselspropaganda – slike reaksjoner kom også fra Fagforbundets medlemmer. Det betyr at mange vil bli overrasket over virkeligheten som kan møte dem etter hvert som den nye regjeringen iverksetter politikken sin.

En av de store truslene for veldig mange av Fagforbundets medlemmer, er sosial dumping. Privatisering og konkurranseutsetting legger til rette for at profitt-drevne selskap får stadig flere oppdrag i stat og kommune. Gjennom privatiseringen ser vi at de ansattes lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår forverres. De private, kommersielle tilbydere må hente overskuddet et sted, og det er særlig våre lavlønte medlemsgrupper som er mest utsatt for kutt. Renholdere, vedlikeholdsarbeidere, kjøkken- og pleiepersonale rammes av dårligere pensjon og lønn.

For å kunne ta kampen for arbeidstakerne, må vi ha dyktige og skolerter tillitsvalgte på alle arbeidsplasser. Men for at Fagforbundet skal være den fremste vaktbikkja, må vi også representere flertallet av de ansatte. Derfor må vi fortsette å vokse. Da beholder vi den innflytelsen og gjennomslaget som kreves i forhandlingene med arbeidsgiverne.

oss dommen har falt

Arbeidstaker eller oppdragstaker?

Fagforbundet var partshjelp i to beslektede saker i Høyesterett i mars. Spørsmålet var om oppdragstakere i det offentlige kan anses som arbeidstakere, og da ha krav på feriepenger og vern etter arbeidsmiljøloven (AML).

Denne saken gjaldt en kvinne med oppdrag som beredskapshjem etter avtale med Bufetat. Kvinnen og ektefellen ble beredskapshjem fra 2006. I arbeidsavtalen er det fastsatt at kvinnen er «oppdragstaker».

Da hun ble sykmeldt i 2009, hadde hun som oppdragstaker ikke krav på sykepenger. Hun mente ordningen var i strid med AML, og at hun måtte anses som arbeidstaker i Bufetat.

Kvinnen reiste sak mot staten ved Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og vant fram i tingretten, men ikke i lagmannsretten.

Realiteten avgjør

Fra kvinnens hold ble det pekt på at det er det reelle forhold som er avgjørende, ikke at hun i kontrakten som oppdragstaker. For å ivareta sin lovpålagte omsorgsoppgave overfor vanskeligstilte barn og unge, betaler Bufetat beredskapshjemmet for å utføre et krevende arbeid. De kan da ikke komme utenom AMLs verneregler ved å konstruere et oppdragsforhold, siden AML også gjelder for hjemmearbeid.

Ligner arbeid

Momentene som er avgjørende for om det foreligger et arbeidsforhold taler alle for at kvinnen er arbeidstaker: personlig arbeidspålit, ingen risiko for arbeidets resultat, og avtalen er – som i et arbeidsforhold – løpende og med oppsigelsesrett. Som partshjelper understreket Fagforbundet at oppdrag som beredskapsforeldre skiller seg markert fra fosterforeldre ellers, da de til enhver tid må være tilgjengelig for oppdrag, at oppdragene kan være helt kortvarige, og at de ikke kan arbeide for andre uten Bufetats godkjenning.

Vant ikke fram

Til tross for alt som peker i retning av et arbeidsforhold, ble Høyesterett stående ved at kvinnen er oppdragstaker. De oppga hovedsakelig samme grunner som brukes til å utelukke fosterforeldre som

arbeidstakere. Graden av selvstendighet og arbeidets egenart gjør at fosterforeldre ikke anses som arbeidstakere i arbeidsrettslig forstand. Fosterhjemmet skal være som et alminnelig hjem, og fosterbarnet mest mulig som et vanlig familiemedlem. Da er det ingen grunn til at det skal gjelde andre regler for arbeidsmiljøet enn de som gjelder for hjem i sin alminnelighet.

Mens Fagforbundet mener at beredskapshjem skiller seg vesentlig fra et vanlig fosterhjem, kom retten til at kvinnen i oppdraget er så likt at det samme må gjelde for beredskapshjem som for fosterhjem. Kvinnen og Fagforbundet vant dermed ikke fram med sitt syn.

Viktige samtaler i Kina

I midten av september dro forbundsstyret i Fagforbundet til Kina for å ha samtaler med blant annet kinesisk LO. Besøk i den norske ambassaden i Beijing sto også på forbundsstyrets reiserute.

LO i Kina er en viktig premissleverandør for landets myndigheter. Fagforbundet har overtatt samarbeidet med kinesisk fagbevegelse i år, etter forespørsel fra LO.

Kinas internasjonale betydning har økt de siste årene. Kinas utvikling økonomisk påvirker også norsk økonomi direkte, fordi vi selger mye råvarer til Kina. I takt med dette har også kontakten mellom norsk og kinesisk fagbevegelse økt. Det var stor interesse for trepartssamarbeid og modellkommunemetodikken i kinesisk LO.

Både myndigheter og fagbevegelse ser dette som metoder for å oppnå indre ro og stabilitet. Fagbevegelsen understreket også at både miljøhensyn og en mer rettferdig fordeling av den voldsomme økonomiske veksten i landet må til, for at landet fortsatt kan oppnå indre ro og fortsatt vekst.

Jan Davidsen og forbundsstyret i samtaler med Shanghai Municipal Trade Union Council (SMTUC).

Medlem? Logg inn

I medlemsportalen finner du tariffavtalene dine, hvem som er dine tillitsvalgte og mye mer

<http://medlem.fagforbundet.no>

TV2s svertetekampanje

I valgkampen kjørte TV2 kampanjejournalistikk av verste slag. I et sjokkoppslag 20. august la kanalen fram resultatene av en undersøkelse de har gjort ved landets sykehjem.

Hovedpåstanden var at to av tre sykehjemsansatte mener de eldre på sykehjem i Norge får uforvarlig og uverdigg behandling.

For å underbygge påstanden intervjuet de en pårørende, som kunne fortelle at hun hadde funnet faren sin i en seng full av avføring. Det TV2 ikke fortalte seerne var at dette skjedde på et privat sykehjem i høyrestyrte Oslo, og dermed var et ureddelig eksempel når det var regjeringens eldrepolitikk de ville påtale.

Fagforbundets leder Jan Davidsen var den første som kritiserte undersøkelsen. Under partilederdebatte dagen kjørte programleder Oddvar Stenstrøm Jens Stoltenberg knallhardt. Han ville ha statsministeren til å innrømme at tilstanden i norsk eldreomsorg var skammelig. Han ga også inntrykk av at TV2 hadde snakket med 10 000 personer, noe som siden viste seg å være feil. Ifølge avisenes valgkommentatorer hjalp Stenstrøm Erna Solberg til seier i partilederdebatte.

Bakholdsangrep

Dagen etter partilederdebatte ba TV2 Jan Davidsen om å kommentere undersøkelsen, men klippet bort det meste av svaret hans. I stedet for å imøtegå kritikken fra Davidsen, beskyldte TV2 Fagforbundets leder for ikke å tro på egne medlemmer. Deretter ringte de rundt til hjelpepleiere som er medlem av Fagforbundet til de fant én som krevde Davidsens avgang. Dette ble så TV2s hovedoppdrag i nyhetssendingen.

Det kunne ikke Davidsen la stå uimotsagt. Han rykket ut og påpekte

at Fagforbundet både tror på og støtter de medlemmene og tillitsvalgte som uttalte seg, og selvsagt ikke trekker svarene fra deltakerne i undersøkelsen i tvil. Det Fagforbundet stilte seg kritisk til var TV2s framstilling av svarene de fikk.

Meningsløst spørsmål

Spørsmålet TV2 stilte var: «I hvilken grad mener du manglende ressurser går utover en forsvarlig og verdig omsorg?». Ifølge direktør og meningsmålingsmentor Erik Dalen ved Ipsos MMI er dette et helt meningsløst spørsmål, og nærmest umulig å svare nei på. I tillegg inkluderte TV2 de som svarte i «svært stor grad» og «i stor grad» med de som svarte «i noen grad», for å komme fram til andelen på to tredeler.

Dalen reagerte også på metodene TV2 brukte, og kalte undersøkelsen hjemmesnekret.

TV2s vinkling kunne like gjerne ha vært at åtte av ti pleiere mener de gir verdig omsorg. For når ansatte ble spurt direkte: «Får de eldre på dette sykehjemmet det du oppfatter som verdig behandling?» svarte 97,7 prosent av styrerne og 81,6 prosent av pleierne ja.

TV2 måtte beklage

Undersøkelsen fikk massiv kritikk fra en rekke av Norges fremste statistikere, medieforskere og kommentatorer. Også i sosiale medier gikk debatten høyt, og mange forlangte at TV2 skulle legge fram hele undersøkelsen. Det måtte de til slutt gjøre, og dermed ble TV2 avslørt. Og som Dagblad-kommentator Andreas Wiese skrev i kommentaren «Slik bløffet TV2 med sine rystende sykehjemstall»: «Sannheten er at TV2 her ikke har oppført seg som journalister. De har oppført seg som politikere».

En snau uke senere kom beklagelsen fra TV2. De måtte innrømme at de ikke hadde dekning for påstandene og vinklingen. Til tross for dette ligger fremdeles sakene med de feilaktige påstandene ute på TV2s nettsider.

MARIANNE BILLING

Fagforbundet siden sist

■ Landsstyret i Fagforbundet går i landsmøteperioden 2013-2017 inn for fornying av samarbeidavtalen med Norsk Folkehjelp til støtte for palestiner i Midtøsten og prosjekt for å rydde klasebomber i Laos.

■ SSB og Perspektivmeldingen 2013 viser at selv når det korrigeres for oljesektorens rolle, er arbeidsproduktiviteten i Norge på topp i OECD.

■ I oktober lanserer Fagforbundet boka om Modellkommunemetodikken. Boka oppsummerer 16 års erfaring med trepartssamarbeid. Knut Stranden fra IMTEC har i samarbeid med Omstillingsenheten forfattet boka som blir utgitt på forlaget ResPublica. Det blir arrangert et lanseringsseminar når boka kommer fra trykkeriet. Datoen er per i dag ikke bestemt.

■ Fagforbundet Moss og Våler utfordrer politikerne i Moss kommune til å redusere frikjøpsordningen for politisk ledelse og spesielt varaordførers frikjøp på 80 prosent. Moss har dårlig økonomi.

■ NSF, Fagforbundet og Delta er nå blitt enige med KS (Kommunesektorens organisasjon) om hvordan arbeid og fritid i høytider skal fastsettes.

■ 2. september starta brannmannskap i Vinje kommune opp med beredskapsordninga «Mens du ventar på ambulansen».

■ Klæbu kommune krever 33 millioner av Adecco. Mandag 23. september startet rettssaken mellom Klæbu kommune og Adecco. Det er litt over to år siden skandalen ved sykehjemmet i Klæbu ble oppdaget.

■ LO er fornøyd. Stortingsproposisjonen om yrkesskadeerstatninger ble lagt fram 25. september. Det har vært viktig for LO å få på plass et regelverk som også dekker arbeidssykdommer som særlig rammer kvinner, blant annet fysiske og psykiske belastningslidelser. Det er også foreslått en regel som gjelder aktutte skader ved løft av personer.

■ LO Kommune er misfornøyd med regjeringas forslag til hvordan offentlig uførepensjon skal tilpasses ny uføretrygd i folketrygden. LO Kommune mener forslaget ikke sørger for en videreføring av kjøpekraften og begrenser opptjeningen til fulle rettigheter. Se fagforbundet.no

■ Fagforbundet har nå 213 888 yrkesaktive medlemmer.

oss faglig kokebok

Tips til Fagforbundssukene 2013

Fagforbundssukene 2013 gjennomføres i uke 44 og 45, med start fredag 25. oktober. Har dere bestemt hva dere skal gjøre i fagforeninga i år?

Tillitsvalgte i Fagforbundet er synlige, nære og stolte hele året – egne fagforbundssuker gir det lille puffet ekstra som skaper enda mer samhold i fagforeninga og på arbeidsplassene.

Det lille ekstra

Alle fagforeninger bør finne på noe ute på arbeidsplassene disse ukene. Mange av dere er sikkert ferdig med planlegginga allerede, men siden det har vært en meget travel høst så er en påminning og noen tips på sin plass for dere som ikke har spikret detaljerte planer ennå.

Fagforbundet har sendt ut et eget tipshefte som også kan lastes ned fra nett.

Verving veldig viktig

Fagforbundssukene er verveuker. Med nytt flertall på stortinget og en borgerlig regjering som vil angripe fagbevegelsen, er vervinga enda viktigere. Våre tillitsvalgte må bli enda mer synlige på arbeidsplassene framover. Fagforbundssukene gir en fin mulighet til å kickstarte forsvarsjobben for et fortsatt anstendig arbeidsliv.

Medlemmer og ikke-medlemmer

Erfaring viser at medlemmene våre setter pris på å bli sett; Matpakkeaksjoner, nattpatruljer, arbeidsplassbesøk, skolebesøk, lønns- og pensjonssjekk, utdeling av frukt og frukturver, drømmedager, gratis kino/teater og mye mer har vist seg å være svært populære og samlende. Spesielt viktig er det å besøke ansatte som sjelden ser den tillitsvalgte og arbeidsplasser med lav organisasjonsgrad. Konkrete planer

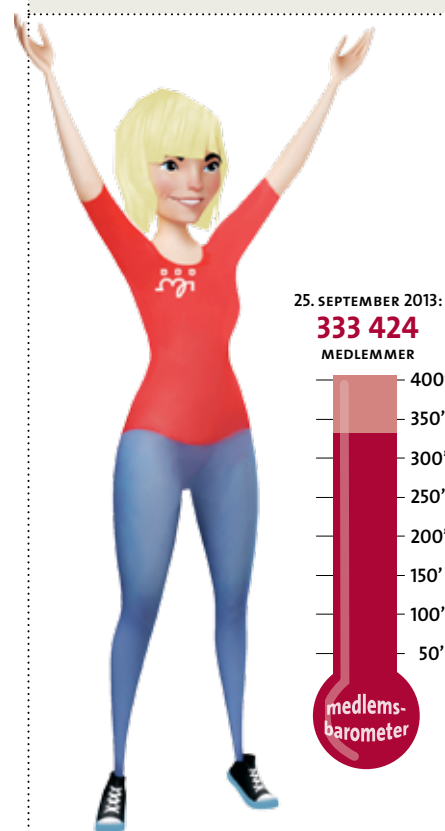
Arbeidsplassbesøk gir mange muligheter for å snakke med medlemmer og po-

tensielle medlemmer. Det er viktig å planlegge besøket slik at både arbeidsgiver og plasstillitsvalgt er forberedt. Fordel ansvar og tilpass besøkene slik at alle tillitsvalgte kan brukes i henhold til seksjonstilhørighet, alder og spesifikke utfordringer. På arbeidsplassene møter vi kolleger som av forskjellige årsaker er uorganiserte, og derfor er muligheten til å fortelle om fordelene ved å være medlem i Fagforbundet gode. Arbeidsplassbesøk og oppsøkende virksomhet er en av kjernevirksomhetene under Fagforbundssukene.

Fagforbundet på nett

På arbeidsplasser der det er naturlig og mulig – ta med pc eller Ipad, slik at dere kan vise fram Fagforbundet på nett. Medlemmer må logge seg inn på medlemsportalen og se på egen side. Det er lett å melde seg inn på nett og også fint å vise fram nyhetssidene, temasidene og facebooksidene til forbundet. Kontaktperson sentralt: stian.bryde-erichsen@fagforbundet.no mobil 414 60 544

RANDI TEVIK

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet

OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no

ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no

FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no

marianne.billing@fagforbundet.no

maria.wattne@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 27. september 2013

OPPLAG: 20 000

TRYKK: Aktietrykkeriet

ISSN: 1891-2184

FOTO: BÅRD JAKOBSEN

tillitsvalgt min hverdag

oss@fagforbundet.no

78 grader nord: I Longyearbyen er det gevær som gjelder når du skal på tur. Isbjørn kan dukke opp over alt. I forhandlingene med lokalstyret om lønn og arbeidsbetingelser for offentlig ansatte holder det å ha tillitsvalgte fra Fagforbundet Svalbard som våpen.

Sofia og Waffa fra Norsk Folkehjelp i Libanon

Solidaritet med flyktninger

En av fem er flyktning i Libanon. Landet har tatt imot 1 million flyktninger fra Syria. Fagforbundet har fornyet samarbeidsavtalen med Norsk Folkehjelp om solidaritetsprosjekter.

Ansatte fra Norsk Folkehjelp i Libanon besøkte Fagforbundets landsstyre, og ga et dystert bilde av situasjonen. Nærmere 1/3 av Syrias befolkning er på flukt, og de aller fleste av dem rømmer til Libanon. Flyktningene får ikke den helsehjelpen de trenger. Infrastrukturen er ikke god nok til å håndtere den eksplosive økningen av antall mennesker.

Norsk Folkehjelp takket for bidraget til nødhjelpsstafetten. Pengene som kom inn har gått til mat og klær til dem som trenger det aller mest.

Fagforbundet ble også takket for støtten til Norsk Folkehjelps prosjekter. I Kvinner kan- og Ungdom kan-prosjektene i år har 28 kvinnelige aktivister fått kursleder-trening. Det har bl.a. blitt holdt fire workshops for politisk deltakelse i leirkomiteene. Ungdommene har hatt fire multimediale-workshops og har tatt en rekke lokale initiativ i de ulike leirene.

Les mer på www.fagforbundet.no/tema/Solidaritetsprosjekter

Helene Renate Hvedding

Hvedding er nestleder i Fagforbundets nordligste fagforening. Hun er ansatt i Longyearbyen barnehage som barne- og ungdomsarbeider. Utdanninga tok hun mens hun var vikar som assistent.

Avdeling 761 i Fagforbundet blei stifta 15. februar i 2010 i svarteste polarmatta. Fagforbundet Svalbard er altså ingen gammel dame.

– Vi har 45 medlemmer som er ansatt i barnehager, på sjukehuset og i offentlige bygg, forteller Helene Renate.

– Vi snakker med hver enkelt på aktuelle arbeidsplasser. Det er vår vervemotode, sier Hvedding, som også forteller at Longyearbyen er et lite samfunn med noe over 2000 innbyggere – og at det er både fordeler og ulemper med det.

– Folk går ut for å treffes og det er veldig sosialt her oppe. Men tette forhold mellom innbyggerne kan være en utfordring når du skal møte arbeidsgiveren ved forhandlingsbordet. Da gjelder det å vite hvilken hatt du har på, sier hun.

Kontinuerlig jobb

– Og siden ansatte på Svalbard gjerne arbeider der i en begrenset periode, er verving en kontinuerlig jobb. Noen medlemmer forsvinner til fastlandet, og da må vi verve nyankomne.

– Og hvordan foregår vervinga?

Ved kjøkkenbordet

Det meste av fagforeningsarbeidet skjer ved kjøkkenbordet etter arbeidstid, sjøl om den hovedtillitsvalgte i Fagforbundet Svalbard har litt frikjøpt tid. Styremøter holdes i lånte lokaler, cirka en gang i måneden.

– Vi holder medlemsmøter når det trengs, og innimellom arrangerer vi temakvelder, sier Helene Renate. Hun forteller at de er aktive under fagforeningsukene og at de var i sentrum og markerte Fagforbundets jubileum den 17. juni.

Aktiv dame

Helene Renate Hvedding har interesser utover fagforeningsarbeid.

– Tja, jeg er med i Blandakoret, fotoklubben, hundeklubben, Longyearbyen jeger- og fiskerforening og kajakkklubben..., regner hun opp for Oss tillitsvalgte før hun forsvinner oppover gata i en iskald sno fra Nordpolen.

BÅRD JAKOBSEN

OSS NYTT OM HAVNA | oss@fagforbundet.no

JAN ALF STRØMNÆSS er ny leder

i Fagforbundet Sykehus Innlandet HF Sanderud.

STIAN BRYDE-ERICHSEN har begynt som rådgiver/beregner i forhandlingsenheten. Han kommer fra stilling som rådgiver i organisasjonsenheten.

METTE HAUGEN har begynt som rådgiver i utredningsenheten. Hun er statsviter og vil som vikar for **INGRID BUSET** arbeide med hennes oppgaver. Mette har jobbet i Fagforbundet tidligere.

ANNE KRISTINE HELLELAND er vikar for Kim Eide i perioden til 31. juli 2014, ved Kompetansesenteret i Stavanger.

LYNETTE FRØYHOV overtar som Palestina-ambassadør etter Janne Olsen i Fagforbundet Akershus.

METTE NORD har gått av som Jens Stoltenbergs statssekretær og er tilbake i jobben som nestleder i Fagforbundet.

JAN DAVIDSEN ble gjenvalgt til sentralstyret i AP, til tross for at han har varslet at han går av som leder i Fagforbundet på landsmøtet i november.

RANDI AVEN er valgt til ny Føretakstillitsvalgt i Helse Førde. Ho er også ein av tilsettere-presen-

tantane i Styret for Helse Førde.

LINN CHRISTIN PEDERSBERG er blitt plasstillitsvalgt for Fagforbundet på rådhuset i Stjørdal. I tillegg er hun varamedlem i styret for Fagforbundet Stjørdal.

JEANETTE IREN ABRAHAMSEN er ny medarbeider på Fylkeskon-

tolet i Telemark. Hun skal håndtere økonomien.

SILJE FJELDBERG OPSVIK er ny leder av SHS i Fagforbundet

Norsk Forening for Asylmottaksarbeidere (FNFA). Hun er også koordinator for seksjonene i foreningen, og vararepresentant til ungdomsutvalget i Fagforbundet Hordaland. Silje er representant for foreningen til Fagforbundet Hordaland sitt representantskap.

LO Indre Hardanger har valgt ny leder og nestleder fra Fagforbundet i Odda. Leder er **ALFRED LEREN** og nestleder **VIGDIS C. MADSEN**.

KRISTINE BJELLA STAVN fra Kongsberg er ny fylkesleder for Fagforbundet Buskerud. Hun går fra vervene som nestleder og leder for SHS. Hun tar over lederansvaret etter Margaret Wilthil. Ny nestleder er Jan Denné.

Ny Palestina-ambassadør i Oppland er lederen av ungdomsutvalget i fylket; **OLAV AANNERUD BJØRSETH**.

Fagforbundet Drammen har nå åtte nye tillitsvalgte som har gått gjennom fase1-kurs.

Kampanje mot G4S

I uka 21. - 27.oktober vil Fagforbundets ambassadører for Palestina fokusere på selskapet G4S i de delene av landet der firmaet har store sikkerhetskontrakter. Kampanjen er et samarbeid mellom Fagforbundet, Norsk Folkehjelp og Palestinakomiteen.

G4S tjener penger på å levere tjenester som bidrar til at Israel kan okkupere Palestina i strid med folkeretten. Selskapet har blant annet ansvar for fangetransport, palestinske fanger i "administrativ forvaring" og palestinske barn i fengsel. Norske kommuner bør utelukke G4S fra sine anbudskonkurranser på etisk grunnlag, mener Fagforbundet.

Lær mer: Rapporten Farlige forbindelser – norske bånd til den israelske okkupasjonen. I tillitsvalgtportalen kan du laste ned Håndbok for G4S-kampanjen (klikk på Verktøy for å finne håndboka).

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!